

Vanesa Varela

A la mà, la memòria

18/01/2019 – 24/03/2019

Un monstre que diu la veritat

Cicle d'exposicions de l'Espai 13 de la Fundació Joan Miró

20 de setembre de 2018 – 8 de setembre de 2019

Comissària: Pilar Cruz

Amb la col·laboració de la Fundació Banc Sabadell

Nota de premsa

***A la mà, la memòria* és un projecte de Vanesa Varela que reivindica la reconexió amb l'escala humana, la natura i les formes tradicionals de transmissió del coneixement.**

Partint d'una tècnica tèxtil mil·lenària com és el teler de cintura, la seva proposta per al cicle d'exposicions de l'Espai 13 aprofundeix en el teixit com a text i receptacle de la memòria i la identitat col·lectives.

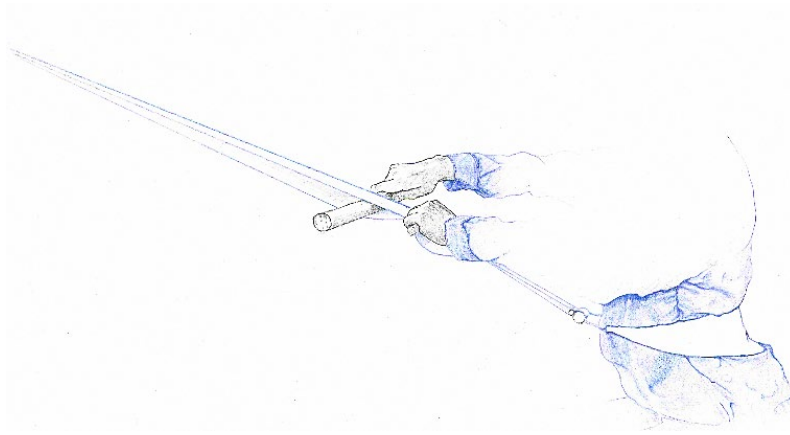
La mostra de Varela –la tercera del cicle *Un monstre que diu la veritat*– constitueix a més una reflexió sobre el món del treball i examina la relació entre cos, treball, tecnologia i producte en els modes de producció artesanals i els sistemes industrialitzats.

***Un monstre que diu la veritat* és el cicle d'exposicions de l'Espai 13 de la Fundació Joan Miró per a la temporada 2018-2019, amb la col·laboració de la Fundació Banc Sabadell. Comissariat per Pilar Cruz, el projecte es pregunta sobre la naturalesa de les disciplines i indaga les relacions entre el coneixement i el poder.**

Barcelona, 18 de gener de 2019. Les propostes de Vanesa Varela (Lugo, 1979) parteixen de la necessitat de qüestionar-se nocions com la identitat, la individualitat o l'autoria. Varela se centra en les creacions humanes que sorgeixen de manera anònima, tradicional i col·lectiva, i que sovint estan relacionades amb formes de producció elementals i amb sistemes de transmissió informals.

El seu interès pels diversos usos i contextos de les pràctiques artístiques l'ha portat a desenvolupar projectes tant dins el circuit institucional com en altres àmbits més heterogenis. Des de petites intervencions a l'espai públic fins a treballs de caràcter cada vegada més híbrid, el seu focus s'ha anat desplaçant gradualment: de la peça d'art com a nexa de conceptes diversos a l'art com a espai per a l'articulació de narracions col·lectives.

Dins el cicle de l'Espai 13 d'enguany, Vanesa Varela presenta *A la mà, la memòria*, un projecte que se centra en l'anàlisi dels oficis de l'artesanía tèxtil per examinar com el coneixement es transmet en sistemes alternatius a l'ortodòxia acadèmica, així com la capacitat que tenen els teixits per esdevenir text i discurs.

L'artista parteix del teler de cintura, una tècnica tèxtil preindustrial, per reflexionar sobre els modes de producció, el concepte de feina i la generació o transmissió de coneixement. Seguint aquest mètode

tradicional, les teixidores —perquè habitualment són dones— se ceneixen un extrem del teler a la cintura i lliguen l'altre a un tronc ferm, per desenvolupar laboriosament, entre un arbre i els seu cos, un teixit que és un text sobre elles mateixes.

A la instal·lació de Varela, diversos cossos vestits amb indumentàries associades amb el treball a la fàbrica i al camp estan connectats entre si i al terra de la sala per tot un ordit de cordes de teler. Aquesta xarxa marca el circuit del visitant que, en acostar-se a les figures, activa una sèrie de relats sobre la relació entre teixit i cos al llarg de la història: des d'Heròdot al moment en què les ovelles van deixar de mudar el pèl, passant per Penèlope o el conflicte barceloní de les selfactines, durant la revolució industrial. A la sala també s'exposen dibuixos que reproduïxen gestos vinculats amb diferents tècniques tèxtils, analitzades en el decurs d'un taller anterior a la mostra conduït per l'artista en col·laboració amb els col·lectius Grup de Mitja Subversiva, Niu d'Aranyes i el taller de teler de cintura del Banc Expropiat.

Tal com explica la comissària Pilar Cruz, aquesta eina mil·lenària connecta el cos de la teixidora amb la natura i reconcilia la producció tèxtil amb la mesura humana. En paraules seves, «enfront del mode de producció industrial, és el cos el que imposa la seva forma i el seu moviment al teixit, per contrast amb un mode de producció alienant i devastador». Al seu torn, el projecte reflexiona sobre com la memòria heretada del cos i dels seus moviments ens connecta amb una manera més orgànica d'habitar el món.

Vanesa Varela (Lugo, 1979). Llicenciada en Belles Arts per la Universidade de Vigo, es va traslladar a Barcelona el 2006 per seguir els seus estudis de doctorat a la Universitat de Barcelona dins el grup GRAPA-GRECS (Grup de Recerca en Antropologia i Pràctiques Artístiques), on desenvolupa una línia d'investigació a l'entorn de l'autoria col·lectiva. Paral·lelament, Vanesa Varela ha estat becada per realitzar projectes a la convocatòria de l'Ingràvid (2014) i també a la Sala d'Art Jove de la Generalitat (2009), i ha exposat la seva obra a Detrás do Marco (Vigo), Arts Santa Mònica (2014), Homesession (2011), Swallow Gallery, així com als espais virtuals artycok.tv i stuffinablank.com (2011), entre d'altres. L'artista també ha presentat projectes en laboratoris de producció artística com Liminal GR i Habitació 1418 (MACBA), entre d'altres. Varela ha participat en el col·lectiu d'art i activisme Enmedio, amb el qual ha desenvolupat propostes com les jornades Cómo acabar con el Mal (2012). Actualment forma part del grup de costura Niu d'Aranyes i del Grup de Mitja Subversiva, des dels quals s'experimenta, de forma col·lectiva i amb un enfocament ecofeminista i anticolonialista, amb les possibilitats narratives de les pràctiques tèxtils. <http://asformigas.info>

Un monstre que diu la veritat és el cicle d'exposicions de l'Espai 13 de la Fundació Joan Miró per a la temporada 2018-2019, amb la col·laboració de la Fundació Banc Sabadell. Comissariat per Pilar Cruz (Saragossa, 1972), el projecte es pregunta sobre la naturalesa de les disciplines i indaga les relacions entre el coneixement i el poder. Partint de *L'ordre del discurs* de Michel Foucault, el cicle reflexiona a l'entorn dels procediments de control del discurs per entendre com funcionen les estructures del poder i identificar-ne les ressonàncies en el coneixement actual. Si és en el marc de les disciplines on es produeix la validació del coneixement, Cruz examina què passa en els marges. Els artistes solen ubicar-se en aquest territori marginal, de la frontera o l'aberració, com a metodologia de treball i com a forma d'escapar-se del control. Per la comissària, l'art seria un monstre poderós, capaç de despullar les dinàmiques de poder que regeixen els mecanismes interns d'aquestes disciplines. Els artistes Fito Conesa, Lara Fluxà, Vanesa Varela, Für Alle Fälle i Paco Chanivet examinen i assagen formes alternatives de relació i generació de coneixement a partir de l'art.

Activitats

Dijous 17 de gener, a les 19 h

Performance inaugural a càrrec de María Roja i asformigas

Diumenge 10 de febrer, de les 11 a les 13 h

Taller d'iniciació al teler de cintura per a tots els públics

Properes exposicions del cicle *Un monstre que diu la veritat*

Für Alle Fälle

05/04 – 24/06/2019

Per al cicle *Un monstre que diu la veritat*, *Für Alle Fälle* presenta el resultat d'una investigació a l'entorn del moviment *maker* i l'autosuficiència tecnològica en l'àmbit rural. En aquest entorn els individus han buscat sempre i continuen buscant en l'actualitat, de forma natural, solucions òptimes a les seves necessitats específiques a partir de la transformació de materials de proximitat i amb l'aplicació de tècniques bàsiques o ancestrals que aconseguen escapar-se del control de les grans corporacions tecnològiques.

Paco Chanivet

05/07 – 08/09/2019

Per al cicle de l'Espai 13 d'enguany, Paco Chanivet treballa sobre la categoria de l'esgarrifós i l'aberrant, i ho fa deliberadament en un gresol de disciplines, barrejant la robòtica, la manipulació genètica, la farmacologia i el misticisme, per activar una exposició que tindrà també caràcter performatiu. D'aquesta manera, Chanivet desenvolupa un projecte en què la hibridació, l'apropiació, el transvasament i l'exploració dels territoris liminars esdevenen formes alternatives de relació i creació de coneixement enfront de la solidesa monolítica de les disciplines acadèmiques convencionals.

Imatges i material per a premsa a www.fmirobcn.org/premsa i <http://bit.ly/E13-2018-19>. Seguiu les activitats de l'Espai 13 a les xarxes amb l'etiqueta

#monstreEspai13.

Amb la col·laboració de

B Sabadell
Fundació

Per a més informació:

Premsa Fundació Joan Miró | Elena Febrero-Amanda Bassa +34 934439070 | press@fmirobcn.org